

Hovin kyrkje 175

ÅR

Hovin kyrkje 2025

Ord fra soknerådsleder i Tinn

Dette jubileumsheftet hadde ikke blitt til det flotte dokumentet det har blitt, dersom ikke Harald Sauro, Sindre Sønstegård Vesethaugen og Emy Benjamins med flere hadde brukt av sin tid for å finne fakta, fine bilder og satt det sammen. Vi er takknemlig for den jobben dere og andre frivillige gjør også i denne sammenhengen. Vi er også glade for å kunne bruke de fine bildene fra private og fra Rjukan Arbeiderblad.

Og at dugnadsånden er stor også i Hovin fikk vi se da vi ba om hjelp til å rydde opp etter stormen Hans på høsten 2024. Det var en god gjeng som hjalp til i flere timer, og fint er det blitt med god hjelp også av de kirkegårdsansatte.

Den første januar i 2016 ble alle soknerådene for bygdene slått sammen til et sokneråd, og ble Tinn sokneråd. Det var et ønske fra bispedømerådet om å halvere antall sokn i Telemark og Agder bispedøme fra 135 til 79. I Tinn ble det stor velvilje i soknene. Dermed hadde Tinn kommune bare 2 sokn igjen, Tinn og Rjukan. Problemene med avstander til møtene eksisterer enda, men i seinere tid har man prøvd å rotere møteplassene mellom de forskjellige kirkene.

Soknerådet takker alle ansatte og alle frivillige som er med å skape aktivitet, lage arrangementer og som nå i forbindelse med 175 års jubileet stiller opp for soknet og kirkene våre.

Fra Miland i Tinn

30. juli 2025

Kari Anne Valsø

Ord frå soknepresten i Tinn

Ein stor gratulasjon til Hovin samfunnet, med kyrkjas 175 års jubileum.

Ein lokalkyrkje er viktig for samfunnet. Å ha ein plass kvar man døypar sine born, kvar man blir konfirmert, kvar man kan gifte seg, og til slutt kan bli gravlagt. Ein plass som har neste like store røter som barndomsheimen Og kvar alle i slekta har gått gjennom midtgangen.

175 år er Hovin kyrkje i år, og også før har det stått ei kyrkje her. Her har det vært et samfunn og kyrkja er ein av bygdas møteplassar, kvar fellesskapet kan samla både i glade og triste tider.

En tur på gravplassen gir oss et innblikk i familiane her i område. Namn som går igjen, både etternamn som vi kjenner frå de forskjellige gard rundt omkring, men også namn som gjentar seg gjennom generasjonane. Tenk kvar mange som ble boret inn i kyrkja som et lita born og ut av kyrkja etter et levd liv. Den plassen kvar familiane og grannelagane har møtes gjennom alle år for å feira, og for å sørge.

Kyrkja er ein plass som rommar mye, og vi har ein Gud som rommar oss alle saman. Alle er velkomne i kyrkja, med eller utan tro, for Gud er ikkje avhengig av vår tro, Han er stor nok til å ta oss imot utan at vi trenger å leve opp til forventningar. Om vi leiter, eller har funnet, vi er velkomne i det fine kvite bygget mellom fjella. Hovin Kyrkje er soknets kyrkje. Den tilhøyrar dykkar som bor i område. Den tilhøyrar ikkje kommunen, eller staten, men er bygda si.

For meg som prest er det ein glede å tena i Hovin, det er viktig at lokalkyrkja skal bestå, også i framtida. Det kan eg ikkje aleine som prest, men det er noko som er vårt felles ansvar, noko som vi må gjære i lag. Folkekyrkja trenger folket.

Må Gud velsigne Hovin og Hovin Kyrkja.

Vennleg helsing

Emy Benjamins, sokneprest i Tinn

August 2025

Hovins kirkehistorie

Fra langt tilbake i tid har Hovin vært en betydningsfull bygd. Beliggenheten med lang solgang og naturressursene i grunnen har igjennom 1000 år vært viktig for hoværingene. Fra pollen analyser fra ei myr vest for Tveito blir det et markant skille omkring 3640 f.kr med høyt innhold av gresspollen. Dette tyder på at området rundt var brukt til beite for husdyr. I pollen prøven litt senere, omkring 2750 f.kr er det innslag av aske etter sviubrenning. Da brant en et skogområde og aska ga gjødsel til grasmarka. Rundt 1840 f.kr startet Hoværingene med korndyrking, først med bygg.

Hovin sin beliggenhet gir en lang solinnstråling som gir gode vekst vilkår. I jorda er det mye mineraler som gir plantene en god næringstilgang. Spesielt kobber og jern som mange steder lå i dagen, før utvinningen startet. Igjennom ett par 1000 år har det vært utvinning av kobber. I de rike jernholdige myrene i bygda ble det hentet ut store mengder jern. Store mengder kobber og jern ble eksportert ut av bygda i tidligere tider.

Da Hovin hadde så rikt naturgrunnlag av metaller, ble bygda kjent langt utover nærområdet. Vi kjenner ikke til når de geistlige kom til bygda og når den første katolske kirken ble bygget. Vi vet at den sto på Åsland og ble revet i 1392 da den var sterkt forfallen. Den hadde nok stått i mange år uten tilsyn etter svartedauden i 1348-50. Frem til 1595 er det ikke noe nedskrevet om kirkehistorien.

Nede ved Tinnsjøen, på Djupedal ligger det rester etter et mektig steinhus. Sannsynlig var dette kirkestedet etter svartedauden og frem til reformasjonen i 1536-1538. Da ble den katolske kirken byttet ut med den lutherske kirken. Koret med alteret var reist stein, mens midtskipet og våpenhuset var nok bygget i tre, inntil steinhuset. Dette var vanlig i eldre tider. Etter reformasjonen ble antagelig kirkestedet flyttet til sandmoen nedenfor Jurisdal gård, her kirka ligger i dag. Det ble bygget en stavkirke og

Herbjørn K. Sauro (1899-1978) malte stavkirka i tidlig i 1920 årene etter skisser og forklaringer fra eldre hoværing som husket «gamle kirka».

den ble pusset opp med nytt spontak og tjærebred i 1679-81. Hoværingen passet godt på kirka med vedlikehold fremover i tiden. I 1730 får kirka tregulv og det ble laget nytt kor i stavkirka. Rundt 1766-68 får kirka en større skade, uvisst av hva. Skadene er så omfattende at en må til med en større pengeinnsamling før en starter restaureringen utover 1790 tallet. Stavkirka blir revet i 1856, da «nykirka» er ferdig i 1850 og blir tatt i bruk. Gamle kirka sto der bautaen er reist over soldat Olaf Ellefsen.

Hovins nye messehakeler

Messehakelene brukes når det er høytidsmesse i kirken. Mette Hygen ble forespurt i 2010 om lage nye hakeler til Hovin kirke. Det tok litt tid å få tegningene og stoffprøvene godkjent, da de var litt utradisjonelle. Høsten 2012 ble de levert til Hovin kirke. Hun har tegnet, vevet og sydd hakelene.

Hvit blir brukt på festdager, som jul, påske og vielser.

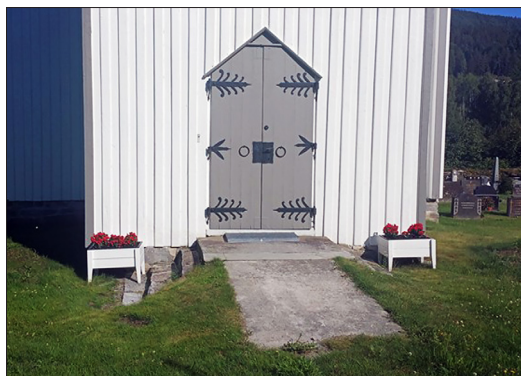
Lilla blir brukt i advent og fastetiden før påske.

Omorganiseringen av soknerådet til Hovin kirke

Hovin hadde et eget sokneråd frem til 2006. Da ble Austbygda sokneråd og Hovin sokneråd slått sammen, til Austbygde og Hovin sokneråd. I årsmeldingen fra 2008 fra soknerådet kan en lese litt om erfaringer etter sammeslåingen.

Erferingar etter andre året med felles sokneråd:

Sjølvsagt om det nok er enkelte rasjonaliserings-gevinstar, er det også ulemper: Fyrst og fremst så går det lengre tid til møtene, da reiseavstanden har blitt mykje større. Fleire må reise 8-10 mil for å koma til og frå møta. Dette saman med at det er færre personar til å dele på oppgavene, gjer at det går med meir tid til soknerådsarbeid for kvart medlem. Skall dette fungere i framtida er ein heilt nøydd til å ha med aktive medlemmar frå begge sokna. Vi trur også at dette vil tvinge fram krav om møte- og køyregodtgjersle og ein løna sekretariatsfunksjon på line med dei fleste andre råd og utval i kommunen.

I 2008 får soknerådet laget en sterkt etterlengtet rullestol rampe til Hovin kirke. Tidligere var det en steintrapp med 2 trinn. Saken om rullestolrampe hadde versert frem og tilbake i 12 års og det var avsatt midler til dette i Hovin sokneråd. Gunleik Høyseth tok ansvar og bygget ny.

Kirkerampa foran Hovin kirke.

Hovin kirke etter at flomskadene er ryddet og utbedret.

1. januar 2016 ble alle soknerådene for bygdene slått saman til et sokneråd, Tinn sokneråd. Det var et ønske fra bispedømerådet å halvere antall sokn i Telemark og Agder bispedøme fra 135 til 79. I Tinn ble det stor velvilje i soknene. Dermed hadde Tinn kommune bare 2 sokn igjen, Tinn og Rjukan. Problemene med avstander til møtene eksisterer enda, men i seinere tid har man prøvd å rotere møteplassene mellom de forskjellige kirker.

På høsten i 2024 var det et veldig regnvær hvor bekken som går under kirkegården gikk over sine breder. Det ble lagt igjen store hauger med stein og grus på kirkegården. Heldigvis var skaden mest på overflåten og ble gravene ikke berørt. Sokenrådet, ansatte og en stor gjeng frivillige gjorde en stor jobb for å reinske opp kirkegården på dugnadsdagen.

Flomvannet hadde trengt inn i våpenrommet.

Flomskader på nordsiden av kirka.

Flomskader på sydsiden av kirka.

Deler av dugnadsgjengen.

Ansatte i perioden 2000-2025 ved Hovin kirke

Organister

Doris Margaret Ek	1998-2020
Knut Arne Snøås	2020-

Klokkere:

Helga Jonsgård	2008-2017
Nina Helen Haugan Hansen	2017-

Det har vært mange frivillige krefter som har tatt tjenesten i perioder hvor vi ikke har hatt fast klokker. De seineste årene har Oddvar Øvsterud vært vikar i lengre perioder.

Kirketjener/graver:

Knut Rune Hagen (graver)	1994-
Jörgen Brandis	1998-2003.
Øystein Busnes (vikar)	2013-2024
Brynjulf Garden (vikar)	2013-2015
Nina Jarstad	2020-2022
Sindre Vesethaugen Sønstegård	2022-

Prestar:

Harald Eintveit	1984-2008
Geir Flatin	2009-2010
Morgan Thorsen	1987-2011
(Kallskapellan i Rjukan/fast vikar i Tinn)	
Leif Raustaul (vikar)	
Øystein Evensen	2012-2014
Kristin Fæhn	2015-2019
Toralv Frøysaa Lie	2019-2022
Sverre F. Henriksen (vikar)	
Emy Benjamins	2023-

Soknediakoner

Erik Bugge	1992-2014
Silje Sjøtveit	2010-2022
Inger Anne Edvartsen	2022-

Faste prester ved Hovin kirke / Tinn sokn

Harald Eintveit
1984–2009

Geir Flatin
2009–2010

Øystein Evensen
2012–2014

Kristin Fæhn
2015–2019

Toralf Frøysaa Lie
2019–2022

Emy Benjamins
2023–

Andre ansatte ved Hovin kirke / Tinn sokn

Doris Margaret Ek
1998–2020

Knut Arne Snøås
2020–

Helga Jonsgård
2008–2017

*Nina Helen
Haugan Hansen*
2017–

*Sindre
Vesethaugen Sønstegård*
2022–

Bilder fra Hovin kirke

Etter at gamle kirka ble revet, ble en del av det gamle inventaret kjøpt/gitt bort til allmuen i bygda. En del av dette har kommet tilbake til kirka og er noe er utstilt i våpenrommet i dag.

Et eldre malt bilde som har hengt i gamle kirka.

Endevanger til sittebenkene. Disse var nummerte, hvor en kjøpe seg fast plass.

Teksten over inngangdøra i våpenrommet i nykirka.

Soknerådet v/Harald Sauro forteller kirkehistorien i Hovin.

Skolen og barnehagen i Hovin besøker kyrkja minst to ganger kvart år for en påske- og julevandring. Det er godt å ha dette samarbeidet. Her formidler vi religions og kulturkunnskap til barna i bygda, samtidig som de blir kjente med kyrkja sin. Kyrkja hører bygdefolket til.

Jubileumsårets konfirmanter June Sauro og Kristian Alexander Kattai-Nordeide. Det er en glede at ungdommene ønsker å bli bedre kjent med kyrkja si og Gud. De er med i undervisningen i Atrå og på sommerleir med hele Øvre Telemark prosti til Gjennestad skole i Stokke. Konfirmanterne tar del i flere lokale gudstenester i sitt konfirmantår.

Arbeidet med jubileumsheftet til
Hovin kyrkje 175 år har vært et
inspirerende og interessant arbeid.
Hovin kirke har en viktig plass
i Hovin samfunnet,
noe den har hatt igjennom mange 100 år.

En utfordring var
å velge ut hva vi skulle ta med.
Vi håper at vi har fått med
de større begivenhetene de siste 25 år
etter at heftet Hovin kyrkje 150 år
kom ut i år 2000.

*Tinn sokneråd
2025*